

Уніят Людмила

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА У ПІДПРИЄМСТВАХ

Прискорення інвестиційно-інноваційного розвитку молочного скотарства у підприємствах та регіонах України досить складне і необхідне питання для підвищення економічної ефективності виробництва і збуту продукції, зростання її конкурентоспроможності та входження цієї галузі у світовий ринок. Такий напрямок розвитку молочного скотарства в Україні буде сприяти збільшенню зайнятості нашого населення, обсягів виробництва продукції, поліпшення її якості та конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Все це свідчить, що тема є досить актуальною для дослідження.

Проблема розвитку молочного скотарства в Україні стала предметом дослідження сучасних економістів-аграрників, зокрема: П. Березівського, М. Ільчука, Т. Дудара, В. Калінчика, М. Маліка, М. Пархомця, П. Саблука та багато ін. Водночас динамічні зміни умов господарювання, посилення конкурентоспроможності молочної продукції посилюють вимоги до постійного вдосконалення організації розвитку молочної галузі на інвестиційно-інноваційній основі.

Зазначимо, що молочне скотарство є трудомісткою і найголовнішою галуззю у тваринництві. Там найбільше забезпечують чистого доходу, виробляється сировини для переробки на кінцеві продукти харчування, забезпечується населення робочими місцями, здійснюють виробництво органічних добрив тощо.

Водночас розвиток молочного скотарства сільськогосподарських підприємств Тернопільської області провадиться ще не на достатньому економічному рівні (табл. 1). Як видно з таблиці, упродовж 2010-2015 рр. поголів'я корів знаходиться майже на одному рівні 9,3 – 10,5 тис. голів.

Варто зазначити, що з діючих у 2014 р. 936 сільськогосподарських підприємств, утримували корів тільки 48 господарств, або 5,1 %. З них 15 сільськогосподарських підприємств утримували до 30-39 корів [3, с.74]. В області лише 5 господарств, що утримують 400-1500 корів. В більшості господарств корів утримують дрібними групами, що є головним гальмівним чинником запровадження прогресивних ресурсозберігаючих технологій. Там залишається низький рівень продуктивності корів, вихід приплоду на 100 маток знаходиться в межах 72 телят, тобто біля 28 % молочного стада не дали приплоду, що завдає значні економічні збитки для галузі.

Таблиця 1

**Економічна ефективність виробництва молока у аграрних підприємствах
Тернопільської області**

Показники	Роки				2015 р. в % до 2010- 2012 рр.
	у середньому за 2010-2012 рр.	2013	2014	2015	
Поголів'я корів на кінець року, тис. гол.	9,3	9,9	10,1	10,5	112,9
Вироблено молока, тис. т	38,1	48,5	52,8	58,8	154,3
Середній річний удій від корови, кг	4475	5250	5469	5844	130,6
Вихід приплоду телят від корів на 100 маток, гол.	72	77	72	73	101,4
Витрати на 1 ц молока:					
-кормів-всього, ц. корм. од.	1,09	0,97	1,05	1,03	94,5
-у т.ч. конц. кормів, ц корм. од.	0,33	0,36	0,41	0,44	133,3
Продано молока, тис. т	35,4	44,9	49,9	56,5	159,6
Повна собівартість 1 ц реалізованого молока, грн.	237,14	301,64	329,7	376,22	158,6
Ціна реалізації 1 ц молока, грн.	286,94	347,53	374,34	458,55	159,8
Отримано прибутку (-збитку) на 1 ц реалізованого молока, грн.	49,8	45,89	44,64	82,33	165,3
Рентабельність молока, %	21,0	15,2	13,5	21,9	0,9

Дослідження показали, що низький рівень продуктивності корів є основною причиною збитковості молочного скотарства [2, с. 52].

Отже розвиток молочного скотарства у сільськогосподарських підприємствах має базуватися на подальшій концентрації поголів'я корів, підвищення їх продуктивності.

Актуальною проблемою є підвищення якості молочної сировини. На жаль, за якістю європейського рівня в даний час до 70 % молока надходить на молокопереробні підприємства негативним (за показниками бактеріального обсіання, соматичних клітин, густини, домішки води) [2, с. 54].

Отже, низька якість молочної сировини призводить до значних збитків у молочній галузі та є шкідливою для здоров'я населення.

Таким чином прискорення інноваційного розвитку молочного скотарства у сільськогосподарських підприємствах має здійснюватися шляхом концентрації і спеціалізації галузі, що дасть змогу запроваджувати прогресивні ресурсощадні технології виробництва молока високої якості, домагатися підвищення економічної ефективності діяльності галузі, підвищувати її конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Кухтин, М. Д. Критерії одержання якісного та безпечного молока сирого

на молочних фермах [Текст] / М.Д. Кухтин, Ю.Б. Перкій, Ю.В. Горюк // Агроеліта. Всеукраїнський аграрний журнал. – 2015. – № 4 (27). – С. 54-56.

2. Пархомець, М.К. Доходи галузей тваринництва та шляхи їх збільшення у аграрних підприємствах регіону [Текст] / М. К. Пархомець, Л. М. Уніят // Вісник ТНЕУ. Науковий журнал. – 2014. – № 1. – С. 49-62.

3. Сільське господарство Тернопільської області за 2014 рік [Текст] : статистичний збірник / За ред. Т.М. Гришук. – Тернопіль, 2015. – 228 с.

4. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2015 р. [Текст]. – Тернопіль : Головне управління статистики у Тернопільській області, 2016. – 421 с.

Чорна Неля

д.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

СВІТОВИЙ ДОСВІД ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Сучасний розвиток світової економіки відбувається під впливом глобалізаційних процесів та жорсткої конкуренції. Зайняття передових позицій країн на міжнародному ринку товарів і послуг неможливий без їх інноваційної спрямованості. А тому за останні роки інноваційна політика розвинених держав переорієнтувалася з формування інноваційної економіки до побудови інноваційного суспільства. Адже в умовах сьогодення саме рівень інноваційного розвитку є основою економічного зростання країни.

Аналіз інноваційних систем провідних країн світу свідчить, що активна державна підтримка інноваційної діяльності, орієнтація національної економіки на інноваційний розвиток, стимулювання інновацій через пільгове оподаткування та кредитування, розвиток науково-дослідної та інноваційної інфраструктури, створення сприятливого інвестиційно-інноваційного клімату виводять їх на лідерські позиції у сфері інновацій. Інноваційні зміни в країні визначають ефективність її економіки та рівень життя населення.

Держава може використовувати різні форми активізації інноваційної діяльності: від програм сприяння поширенню знань до стимулювання трансферу новітніх технологій. Досвід розвинутих країн у цій сфері передбачає підтримку інноваційного розвитку за різними сценаріями і напрямками.

США – безперечний лідер світової економіки, який має потужний науково-технічний потенціал і застосовує інновації на практиці. В цій країні функціонує два великі міжвідомчі органи: Американський науковий фонд, що координує